

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.
TELEFON STEV. 552. •

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Naša zunanja politika.

Naj bo izid spora z Bolgarijo tak ali
tak, eno je danes gotovo: naš mednarod-
ni položaj je slab. Ostali so nam zvesti
stari sovražniki, izneverjajo pa se nam
stari in novi prijatelji. Vzrokov za vse
to pa je mnogo, sam zase odločilen ni
nobeden, vsi skupaj pa preveč.

Najpreje dedščina iz preteklosti. Pred-
vojne balkanske države niso mogle in
smele voditi samostojne zunanje politike.
Tu sta bila dva bloka vesil, za enega
se je bilo treba odločiti. Če je bila od-
ločitev nekoliko težja in v posledicah
opasnejša, je bila pot po odločitvi tem
jasnejša. In ta pot je bila markirana z
raznimi lahko zasluženimi ugodnostmi.
Zato je morda nepotrebna konstatacija,
da je bil zunanji minister Pašić, zunanjo
politiko pa je vodil Hartwig. Danes se
to maščuje. Vodniki in markacije so od-
padle, treba je pokazati, kaj zmoremo
sami, in to kažemo: tavamo od desne
na levo, če se zadenemo na desni, se
obrnemo na levo in obratno: tavamo pa
vedno na istem mestu. In da je mera
nesreče polna in ustava, ki pravi, da smo
parlamentarna monarhija, prazna fraza,
parlament ponavadi sploh ne deluje, in
če deluje, se mu dovoli pogled v žalost-
no naše zunanje politično tavanje, da ne
bi motil miru potrebne uprave s kakim
nasvetom ali celo — česar bog ne zade-
la — s kritiko! Kajti dolžnost pravega
državljana je, da v vojnem času nosi pu-
ško, ne pa da v mirnih časih moti upra-
vo idilo z nasveti in kritikami.

Druga napaka, ki pa ne izvira samo iz
preteklosti, ampak se neguje z vso skrb-
nostjo tudi v sedanjosti, je naše stran-
karstvo. Najpreje sranka, potem dolgo,
dolgo nič, nato lahko vse po vrsti, ali
tudi drugače. Ta absolutnost strankar-
stva ubija smisel za vse drugo, kar di-
rektno ali indirektno ne služi strankar-
stvu, tako da je skrb za zunanjo politiko
kvečjemu v isti vrsti s skrbjo, ali bo do-
bil izpraznjeno mesto občinskega pisarja
proteže te ali one stranke. In da pride
v celo stvar primeren sistem, je jasno,
da morajo biti vodilni in nevodilni pred-
stavniki zunanje politike najprej dobri
in prepričani pristaši vsakokratne vlada-
joče stranke in drugi Srbi, med kate-
rimi je marsikateri ves srečen, če more
ali če bi vsaj smel izobesiti napis »srbski
konzulat«. Ker ti zastopniki žive še
vedno pred vojno, nimajo nobenega smi-
sla za spremenjeni položaj, pač pa ga
imajo predstavniki vlad, pri katerih so
akreditirani. Nazadnje pa se tem močem
tudi ne sme preveč očitati: vedo dobro,
da so najpreje eksponenti stranke in po-
tem šele zastopniki celote. Vsak pa je
sebi najbližji, in zastopniki tudi. In ker
vedo, da je njih položaj odvisna od uspe-
ha njih stranke in ne od uspeha njih de-
lovanja, kdo bi jim zameril, če s paz-
nejšim ušesom poslušajo to, kar se godi
v Beogradu, kot pa to, kar se godi okrog
njih, in zavoljo česar so bili pravzaprav
poslani? To hibo nezanimanja za raz-
mere v državi, kamor so dotičniki po-
slani, je dobro opazil Watson, ki je si-
cer pohvalil Srbe, da so hrabri vojaki in
gostoljubljen narod, dal pa jim je nauk,
naj se v državah, kjer služijo, skušajo
malo orientirati tudi glede kulturnih in
socialnih razmer, ne pa samo glede —
parfumov in pomad. In kako ironično je
nazval svojčas Rivet ne ravno najslabše-
ga našega zastopnika, umrlega Milenka
Vesnića, »le ministre si parišien de la
Serbie si balcanique« (tako pariški mi-
nister tako balkanske Srbije). In ker so
ravno zunanji zastopniki če že ne od-
ločilen, pa vsaj jako merodajen faktor
pri ustvarjanju ugleda ali neugleda za-
stopane države v inozemstvu, se zdi, da

Zmagovita revolucija na Grškem.

DIKTATOR PANGALOS IN VSI NJEGOVI MINISTRI ARETIRANI. — VSA
VOJSKA IN MORNARICA NA STRANI REVOLUCIONARJEV. — REVOLUCIJO
JE ORGANIZIRAL IN IZVEDEL GENERAL KONDILIS.

Beograd, 23. avgusta. Včeraj ob 2. zju-
traj je v Grčiji izbruhnila revolucija. Na
čelu revolucije je general Kondilis z vso
republikansko gardo. Revolucija je po-
polnoma uspela. Vse državne ustanove
so v rokah revolucionarjev. Vsi ministri
so internirani v poslopju ministrskega
sveta. Izdan je ukaz za aretacijo pred-
sednika republike, generala Pangalosa.

O značaju revolucije ni še nobenih ve-
sti. Ne vedo še, kako se bo držala grška
mornarica, ki je sedaj na vojaških vajah.
Tudi za posatke v notranjosti države se
še ne ve, če se bodo pridružile revolu-
ciji. Revolucionarji trde, da je vsa vojska
z njimi.

London, 23. avgusta. Iz Aten javljajo,
da je tam izbruhnila revolucija. Revolu-
cionarji so vrgli generala Pangalosa in
ga aretirali, hkrati z njim pa tudi vse
njegove najbližje prijatelje.

Za predsednika republike je bil takoj
proglazen bivši začasni predsednik ad-
miral Konduriotis. Na čelu revolucionar-
nega pokreta je znani general Konditis,
ki je že več mesecev tajno pripravljaj
udar proti diktatorju Pangalosu. Uspelo
mu je, zaroto proti Pangalosu razširiti v
vojski in mornarici. Atenska garnizija je
zavzela vsa oblastva v prestolici in jih do-
bro čuva. Vsa grška mornarica se nahaja
pred Atenami in v Pireju in Faleronu.
Republikanska garda križari po ulicah.
Vojni minister general Cerulis je bil are-
tiran ob istem času kakor diktator Pan-
galos. V tem trenutku so revolucionarji
popolnoma gospodarji položaja.

PROGLAS GENERALA KONDILISA.

Atene, 23. avgusta. General Kondilis
je kot vodja revolucionarjev izdal na na-
rod proglas, v katerem javlja, da je tiran-
stvo v Grčiji padlo in da je narodu vrnje-
na svoboda. Kakor hitro bo admiral Kon-
duriotis kot predsednik republike nasto-
pil svoje mesto, bo sestavil vladu, ki bo
uživala zaupanje naroda. Ta vlada bo iz-
vajala svoj delovni program, s katerim
bo rešila državo.

»Moj posel,« izvaja dalje Kondilis v
proglasu, »je zelo težak in da bom kos
vsem težavam, potrebujem podpore vseh
Helenov. Da uspevam, zato prosim za to
pomoč in podporo.«

V tem proglasu, ki je naslovljen na
vojsko in narod, razvija Kondilis dalje
svoj revolucionarni program, ki obstoji v
naslednjem:

1. Okrepiti je treba moč naroda kvali-
tativno in kvantitativno.

2. Dvigniti se mora vrednost denarja s
tem, da se veliki kapital obdavi z novi-
mi davki.

Je tu vsaka pomoč izključena. Dokler
namreč se ne bo ustvaril kader zunanje-
političnega uradništva, ki bo obstojal iz
najspodobnejših, ki bodo vedeli, da ne
zastopajo samo enega naroda, ampak ce-
lo državo, in ki bodo neodvisni od vsa-
kokratnih netranjopolitičnih konstelacij,
tako dolgo ni upati na kako zboljšanje
v tem oziru. Do tega pa je pri nas še
jako daleč.

Tretja zmota naše zunanje politike je
njena miselnost in zveza z notranjo. Ni
treba namreč globoko gledati, da se vidi
preponderanco in nekontroliranost naše
uprave, kar vedno kaže, da leži povda-
rek na moči. Koliko je to zdravo v no-
tranji politiki, ne spada v okvir teh
vrstic. Res pa je, da je stala predvojna
zunanja politika v znamenju moči in si-

3. Olajšati se mora položaj ljudskih
množic z znižanjem cen najpotrebnejših
živiljskih potrebščin.

4. Naseliti je treba begunce in seljake.

5. Uvesti se mora obsežna občinska sa-
menprava.

6. Narodu je treba zagotoviti svobodo;
zato se mora predsedstvo republike po-
veriti admiralu Konduriotis.

7. V teku 8 mesecev se morajo izvesti
volitve.

Na proglasu je podpisan Zafiris.

V trenutku državnega prevrata je bil
predsednik Pangalos na potovanju na
malem otoku Spece. Vsi ministri so bili
aretirani in odvedeni v zapor.

Atene, 23. avg. Vse posadke v no-
tranjosti države so priznale novo oblast.
Med državnim prevratom se ni na nobe-
nem kraju prelila niti kaplja krvi.

REVOLUCIJA NE BO V ŠKODO NA-
ŠIM PRIJATELJSKIM ODNOSAJEM Z
GRČIJO.

Beograd, 23. avgusta. V diplomatskih
krogih zatrjujejo, da najnovejši državni
udar v Grčiji ne bo prav nič uplival na
ugoden razvoj prijateljskih odnosov, ki
so zadnji čas zavladali med nami in Gr-
čijo.

Beograd, 23. avg. Vesti o prevratu na
Grškem so izzvale v Beogradu veliko
senzacijo. Vesti so se z bliskovito naglico
razširile po mestu. Ljudje so po ulicah
povsod komentirali prve še bolj pomanj-
kljive vesti o revoluciji. Na merodajnem
mestu v ministrstvu za zunanje zadeve
se vesti o revoluciji potrdili, ker je zu-
nanje ministristvo prejelo iz Aten brzo-
javko o tem dogodku. — Ne ve se še
za razpoloženje vojske po garnizijah v
notranjosti Grčije.

Naša vlada pazljivo zasleduje razvoj
najnovejših dogodkov v Grčiji. Kar se
samega prevrata tiče, smatra, da je to
čisto notranja stvar Grčije. Z gotovostjo
se računa, da se naši odnosi ne bodo
prav nič spremenili in da bo novi režim,
čim mu prevrat končnoveljavno uspe, v
celoti tudi naprej ohranil prijateljsko
razmerje, ki je nastalo posebno zdaj, ko
se je sklenila zvezna pogodba ter da se
bodo dobri odnosi še bolj utrdili. Za-
radi tega naša vlada popolnoma mirno
spremlja razvoj dogodkov v sosedni de-
želi.

DR. KUMANUDI ODIDE NA BLED.

Beograd, 23. avgusta. V torek odideta
na Bled predsednik beograjske občine
dr. Kumanudi in podpredsednik dr. Kr-
sta Jovanović. V sredo bosta sprejeta od
Nj. Vel. kralja v avdienci.

Je, za kar je najboljši vzgled Nemčija.
In kam je Nemčijo to privedlo, vemo vsi.
Tudi danes se igrajo armade precejšnje
vlogo, vendar daleko ne tiste kot nek-
daj. In kar je glavno: ali smo mi dovolj
močni, da sami na svojo pest razvozlamo
zlepa al' zgrda mednarodne zapletenja?
Torej! Zato bi se človek čudil, če bi bilo
pri nas sploh še kaj čudnega, kakaj se ne
skuša po vseh teh žalostnih skušnjah
ubirati vsaj tolikokrat že preizkušeno
pot neoficijelne propagande, da se po-
maga državi iz te skoro bi rekli zunanje-
politične izolacije. Če je denarja dovolj
za vsako neproduktivno maškerado, za-
kaj ga manjka ravno tukaj? In če ga ne
manjka: Za kaj se je uporabil in se vpo-
rablja?

Arbiter.

Radić napoveduje Nikićevo demisijo.

RADIĆEV SHOD V TUZLI.

Tuzla, 23. avgusta. Včeraj dopoldne je
imel Stefan Radić zborovanje v Tuzli.
Zborovanje pa so medtem, ko je Radić
govoril motili in skušali razbiti nikičevci
in skupina srnaocev in radikalov.

Stefan Radić je včeraj prav zarana
vstal in sprehajal po mestu. V mestu se
je raznesla vest, da je bil dr. Nikić s
kraljevim ukazom odstavljen. Ko so no-
vinarji slišali za to novico, so šli k Radi-
ću in ga vprašali, če je vest točna. Radić
jim je rekel, da se je telefonično razgo-
varjal z dr. Srskićem. Srskić mu je re-
kel, da je bil na Bledu sprejet Uzunovi-
čev predlog.

»Vem, kakšen je bil ta predlog,« pravi
Radić, »po tistem incidentu je dr. Nikić
moral pasti. Glavna stvar pa je, kdo pri-
de na njegovo mesto. Jaz sem predlagal,
da prevzame Pavle Radić zopet ministri-
stvo za agrarno reformo, a ministristvo za
šume in rudnike naj bi dobil dr. Stanko
Šibenik. Poslance, ki so bili v Nikićevi
skupini bomo sprejeli nazaj, razen Lon-
čarevića. — Dr. Nikić, Klaić in Lončare-
vić bodo ostali osamljeni.

Radikali steje na stališču g. Uzunovi-
ča. Jutri bom šel v Beograd, da uredim to
vprašanje. Oni mislijo, da imamo lahko
manj portfeljev, češ da imamo sedaj tudi
manj poslancev. Jaz sem rekel, da se je
tudi radikalski klub zmanjšal za 12 po-
slancev, a ni nihče zahteval, da se število
njihovih portfeljev zniža.

Slišal sem, da je Uzunović v nekem in-
tervju rekel, da druge stranke ne mo-
rejo več priti na vladu.

Dr. Nikić se je hvalil, da je kralj zanj.
To pa ne more biti.

SLOVESNA OTVORITEV TELEFONSKE ZVEZE MED ZAGREBOM IN SPLITOM.

Zagreb, 23. avgusta. Včeraj ob 10. je
poštni minister dr. Šuperfina na slove-
sen način otvoril novo telefonsko zvezo
med Zagrebom in Splitom. Ta proga je
veljala 4.395.000 Din. Proga je jako do-
bra in poskusni razgovori so pokazali iz-
vrsten rezultat. Z novo progjo so zvezani
Ljubljana, Zagreb in Sušak z vsemi dal-
matinskimi kraji, zlasti s Splitom in Du-
brovnikom ter tudi s Cetinjem. Proga
med Zagrebom in Cetinjem je ena naj-
daljših v naši državi in se na njej prav
dobro sliši.

PROMETNI MINISTER V DALMACIJI.

Sušak, 23. avg. Včeraj je z brzim vla-
kom dopotoval sem prometni minister
dr. Vasa Jovanović. Državni podtajnik v
njegovem ministristvu inž. Avgust Košu-
tić je skupno z ministrom prišel do Za-
greba. Ker pa mu je obolela hčerka, je
ostal v Zagrebu. Minister si je ogledal
sušasko luko, potem pa še Bakar, Kra-
ljevo, Črikvenico, Selce in Novi. Kon-
troliral je vsa dela v teh lukah.

Smoči se je dr. Vasa Jovanović vrnil
na Sušak, danes dopoldne pa odpotuje
v Dalmacijo, kjer si bo prav tako ogledal
luška dela. Nato se preko Dubornika
in Bosne vrne v Beograd.

FINANČNI MINISTER ODPOTUJE NA BLED.

Beograd, 23. avg. Finančni minister
dr. Perić odpotuje prihodnjo nedeljo na
Bled, da poroča kralju o delu v svojem
ministristvu, posebno pa o proračunu za
leto 1926/1927 ter o raznih zakonskih
načrtih in o varčevanju, ki se pripravlja.
Posli, ki jih namerava dr. Perić v svo-
jem resoru izvršiti, so jako važni in ko-
ristni za državo.

Boj za Zbornico.

PO OBJAVI FRANCHETTILJEVE LISTE.

Silno mnogo se debatira po vseh gostilnah in vseh lokalih o predstojenih volitvah v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Splošno se pozdravlja nastop slovenskih gospodarskih krogov proti komandi SDS in splošno se želi, da bi tako harmonično delovanje naših prirednikov iz vseh strank obstajalo tudi po volitvah. Kaj vse bi Slovenija dosegla in kolike škode bi bila obvarovana, če bi vladala taka harmonija med slovenskimi privredniki že preje.

Debatiranje zaradi zborničnih volitev je seveda znova oživel, ko je bila razglašena lista g. Franchettija. More se reči, da je ta lista rodila splošno razočaranje. Tudi nasprotniki SDS so mislili, da bo mogla postaviti SDS vendar malo bolj reprezentativno listo. Vse kritike se ujema v tem, da ni to lista pravih predstavnikov slovenskega obrta, temveč lista obrtnikov, ki so pristaši SDS. Odtod tudi vsa njena pomanjkljivost. Kritike esdeesarske liste so precej ostre in tiskovni zakon nam brani, da bi na tem mestu ponovili le skromen del teh kritik, da bi nekatere vsled svojega dobrega ljudskega dovtipa objavo zaslužile.

V celoti pa je rezultat ta, da so se šanse za SDS vsled Franchettijeve liste zelo poslabšale.

Nepopoljšljivi.

Trgovci z dežele nam piše:

V svojem cenjenem listu ste že temeljito reagirali na članek »Jutra«, v katerem se hvalijo zasluge SDS za slovensko gospodarstvo. Vendar pa ste prezrli v »Jutrovem« članku stavek, ki zasluži, da večno brni slovenskim trgovcem in obrtnikom na ušesa. »Jutro« namreč piše:

»Zato pa gremo (mi od SDS) lahko mirno preko vpitja raznih demagogov, ki so s svojimi škandalozno zlaganimi fasijami dali krepke opore nezaupanju in brezobzirnosti finančne uprave proti stotinam nedolžnih.«

Tako torej! Davčne preobremenitve Slovenije so — po »Jutru« — krive samo zlagane fasije naših gospodarstvenikov! Ali hoče reči s tem »Jutro«, da naj finančna uprava še bolj pritiska slovenske trgovce in obrtnike, saj so njih fasije itak samo zlagane? Ali pa mar hoče reči »Jutro«, da so vsi tisti, ki govorijo proti previsoki davčni obremenitvi Slovenije samo demagogi z zlaganimi fasijami?

Dosti nesreč smo mi že doživeli od partizanske politike SDS, sedaj hoče »Jutro« pomagati davčni upravi še s tem, da kriči, kako da ima davčna uprava vsled zlaganih fasij pravico pritiskati slovensko gospodarstvo!

Tu se pa že vse neha! Tako težko je stališče slovenskih davkoplačevalcev, sedaj pa pride še slovenski list in skoči slovenskim davkoplačevalcem v hrbet. In da bo slika popolna, s člankom, ko priporoča svojo stranko slovenskim davkoplačevalcem.

Ni sicer moja navada, da bi se vmešaval v javne posle, toda sedaj smatram tudi jaz za svojo dolžnost, ne samo da glasujem proti esdeesarski listi, temveč da tudi proti njej agitiram.

Jim bom že dali zlagane fasije!

INFORMACIJE »JUTRA«.

Za konsternacijo, ki je zavladala v SDS vrstah vsled stanovskih kandidatnih list, je značilno s kakšnimi obupnimi metodami se je pričela SDS boriti in s kakšno neresnostjo piše »Jutro«, ki ga je v soboto v svoji »najtočnejši« informacijski zopet pošteno polomilo. Sijajni obrtniški sestanek v petek pri »Štruklju« je kar frapiral »Jutrovega« poročevalca, ki kar ni mogel dovolj slišati glavne besede, ki jo je imel na sestanku g. Rojina.

Močan glas mora imeti g. Rojina, da se ga je slišalo iz Beograda, kjer se sedaj nahaja, v Ljubljano. Ali pa je to posledica znanega »Jutrovega« aparata »Morgenstern«, s katerim je mogoče napraviti, da se nahaja ena oseba v istem času na dveh krajih.

Če bi »Jutrova« informator le slutil, kakšen je bil tisti »dirindaj« in »prepirc« na koncu, bi mu gotovo iz samega obupa nad zmago SDS v Zbornici padlo pero iz roke. Kljub vsem izfabriciranim izmišljotinam in obupnim izvajanjem »Jutra« bo vse obrtništvo, kakor tudi trgovstvo in industrijsko obrnilo SDS hrbet.

To so ti tiči!

Po svojih listih pišejo esdeesarski voditelji, kako da je zahteva po izenačenju davkov samo polovičarstvo. Oni vedo za vse drugače recepti, oni vedo nekaj mnogo boljsega. Nočejo takega izenačenja, da bi Srbi plačevali toliko ko mi, temveč hočejo tako izenačenje, da bomo mi Slovenci tako malo plačevali davkov ko Srbi.

V resnici blesteča misel! Toda žal je vse to pripovedovanje »Jutra« navadna neresnica. Naši esdeesarji so bili v vladi, ko je bil predložen zakonski načrt o izenačenju davkov! V tem načrtu ni bilo niti sence o tem, da bi se pri nas davki izenačili tako, da bi mi plačevali tako malo davkov ko Srbi. Nasprotno bi nam bili nekateri davki še povišani. Pa še ta za Srbijo vseskozi ugoden zakonski načrt niso znali spraviti naši esdeesarji skozi. Sedaj pa, ko so vrhu vsega še v opoziciji, obetajo, da bodo dali zakon, po katerem bomo plačevali tako malo davkov ko Srbi. Kaj mislijo gospodje, da so volivci v Zbornico res taki tepčki, da bi takšni demagogiji nasledili?

Mislimo, da bo mnogo bolje, če pustite slovensko davčno vprašanje pri miru. Samo to se nam še manjka, da bi tudi tu občutili čudotvornost vašega cekina.

VOLILCEM V ZBORNICO!

Zadnji termin glede reklamacij v volilnem imeniku je torek dne 24. t. m. do 2. ure popoldne. Nato opozarjamo vse trgovce, obrtnike in industrijce! Informacije daje Volilna pisarna, Kolodvorska ulica 8.

Ako niste še v volilnem imeniku, poskrbite hitro, da se yreklamirate. Za reklamacije sta potrebni: 1. Potrdilo občine, ali bolje, potrdilo okrajnega glavarstva, ozir. obrtne oblasti, da resnično izvršujete obrt ali trgovino. V ta namen služi tudi obrtni list. 2. Potrdilo od davčne urada, koliko pridobnine plačujete. Pripravljene pa so davčne knjižice, ki stanejo samo 4 Din ter jih ob mnogih prilikah lahko uporabljate. Zadoštuje tudi predpis davka ali poštna položnica na kateri je pridobnina označena. Reklamirate lahko sami pri volilni komisiji ali pa prinesite potrebna potrdila v volilno pisarno, nakar Vas ta vrekamira.

V teku volitev se ne pustite zbegati radi sistematičnih poiskov volilnega terorja z nasprotne strani. Volilna komisija vam bo dostavila s povratnico glasovnice, ki jih izpolnite z imeni naših kandidatov ter jih oddaste na pošti poštne proste. Glasovnice ne izročajte nikomur, razen najzanesljivejšim osebam. Vse slučaje volilnega terorja ali nepravilnosti sporočite našemu volilnemu odboru. Že sedaj odrekajo nekatere občine, ki so v nasprotnih rokah potrebna potrdila za reklamacije.

Volitve so tajne in nihče ne bo mogel ugotoviti, katere kandidate ste volili. Opozorite na to dejstvo vse volivce v svojem okraju ter agitirajte za neodvisnost našega gospodarskega parlamenta od od SDS, ter za popolno zmago Združenih stanovskih kandidatnih list!

Volilni odbor.

Politične vesti.

— Orjuna hvali dr. Baltiča in dr. Pirkmajerja in izjavlja, da nista nikdar bila člana »Orjuna«. Na vsak način interesantna stvar, da hvali glasilo razpuščene organizacije velike župane, pa čeprav ti niso njeni člani.

— Propadel bojkot. V zadnjem času čitajo gospodje pri »Jutru« prav pridno naš list. Kakor druge stvari, tako taje seveda tudi to. Zlasti pa pazijo, da se ne »spozabijo« tako daleč in da našega lista s polnim imenom ne imenujejo, kar bi

sicer zahtevala dostojnost. Če je kaka stvar za gospode okoli »Jutra« silno neprijetna, potem seveda ne reagirajo in zato tudi dr. Kukovec ni doživel odgovora na svoje odprto pismo dr. Kramerju. Kadar pa ni stvar za gospode esdeesarje direktno neprijetna in upajo, da bi mogli še proti drugim intrigrirati, tedaj gospodje to notico zapazijo in na njo tudi reagirajo. S tem pa seveda ni rečeno, da bi tudi srečno reagirali, kakor se to jasno vidi iz odgovora na izjavo g. Pre-

peluha. Ta izjava je bila jasna in se ne da nič slepomišiti, še manj pa intrigrirati. In zato bi gospodje bolje storili, da bi molčali še na to izjavo, ker zanje itak ni mogla obstajati, ko pa je bila napisana v našem listu.

— Vendar en uspeh. Poslanci Anglije, Francije in Italije so obiskali bolgarskega zunanjega ministra ter mu nujno svetovali, da Bolgarska svoj spor z Jugoslavijo in Rumunijo direktno uredi. Bolgarske nade, da bi predavali svoje irendentistične načrte pred Zvezo narodov, so se s tem ponesrečile.

— Češka notranja politika stopa na nova pota in zlasti se to vidi pri predsedniških volitvah, ki se imajo izvršiti maja meesca. Narodni demokrati, bratci naših mladincev, se že pripravljajo na atake proti predsedniku Masaryku. Če že ne bi mogli preprečiti njegove izvolitve, pa skušajo vsaj omejiti njegove pravice. Tudi imajo na programu omejitve pravic parlamenta. Predsednik parlamenta naj bi bil v bodoče odvisen od vlade in obenem naj bi se izpremenil volilni red. — Vse kaže na to, da bo češko-nemška carinska večina ohranjena tudi za jesensko zasedanje. Bila je sicer ta večina ogrožena, ker so ne samo narodni demokrati, temveč tudi češki agrarci pokazali preveč simpatij za generala Gajdo. Toda končno je razredna skupnost premagala vse te ovire. — Govori se nadalje, da misli slovaška ljudska stranka zahtevati ostre odredbe proti komunistom in socialistom, da bi imela tako pristo polje na Slovaškem. — Upliv nove carinske večine se je pokazal tudi v tem, da so bili preklicani nekateri izgoni madjarskih politikov iz Slovaške. — Glavno atako pa so namenili nacionalni demokrati proti dr. Benešu. Tako so si izmislili laž, da hoče dr. Beneš potom oktroi-a spremeniti ustavo. Kako podla je ta laž, da je sicer tako mirni dr. Beneš odgovoril na to laž sledeče: »Konstatiram, da so govorice o mojih načrtih glede izpremembe ustave in oktroi-u smešna in perfidna izmišljotina poklicnih hujskačev in sleparjev.«

— Angleška rudarska stavka. V krogih delavcev se poudarja, da je nastop lastnikov premogokopov ne samo podaljšal stavko za nadaljnjih 10 tednov, temveč ves boj tudi znatno poostiril. Ne bi bili rudarji presenečeni, če bi lastniki rudokopov odklonili sedemurnik in stare plače, toda rudarji so razkačeni, da so lastniki premogokopov izjavili, da se pogajajo samo še z zastopniki rudarjev iz posameznih okrajev, ne pa z rudarsko centralno organizacijo. — Meščanski listi poročajo, da so se rudarji pričeli v množicah prijavljati na delo in sicer na podlagi sedemurnega dela ter starih aprilskih plač. Vse jame v okrajih Nottinghamshire in Derbyshire, da so že otvorene. Cook in ostali delavski voditelji nameravajo podvzeti veliko agitacijsko potovanje, da pregovore rudarje k nadaljevanju stavke. — Angleška vlada je izjavila, da ne more posredovati, ker se ni bila v to niti od lastnikov premogokopov in niti od rudarjev naprošena. — Ruski delavci so nakazali angleškim rudarjem pol milijona zlatih rubljev podpore. Za nadaljno podporo pa zahtevajo: 1. Stavka se mora nadaljevati in vodstvo stavke reorganizirati. 2. Takoj treba sklicati rudarsko internacionalo v Moskvo. 3. Treba je storiti vse, da ne bodo nemški rudarji več hoteli dobavljati premoga v Anglijo. — Le malo verjetno je, da bi bile te ruske zahteve sprejete, zlasti je izključeno, da bi nemški rudarji sledili ruskemu povelju.

Druga javna seja Delavske zbornice.

Včeraj, v nedeljo dopoldne, se je vršila druga javna seja skupščine Delavske zbornice v prostorih mestnega magistrata.

Sejo je otvoril predsednik Čobal, ki je pozdravil zastopnika ministrstva za socialno politiko dr. Suhačo, predsednika zagrebške Delavske zbornice Marijanovića ter zastopnika westfalskih Slovencev Bolho.

Takoj v začetku, ko je Leskovšek protestiral proti nepravilnemu sklicanju seje, se je moglo ugotoviti, da je večina v Delavski zbornici razpadla, ker sta se socialdemokratska zastopnika Leskovšek in Pevec oddvojila in prešla v opozicijo. Leskovšek je celo predlagal upravnemu odboru nezaupnico, za katero pa sta glasovala le dva člana. Urban-

čič (nar. klub) je ostro nastopil proti sabotaži bernotovcev.

Ko je bil dnevni red sprejet, je podal predsednik svoje poročilo. Čitanje zapisnika zadnje seje je na Terseglavov predlog odpadlo.

Uratnik je podal tajniško poročilo, ki je konstatiralo, da je naša država med onimi državami, ki niso podpisale niti ene mednarodne konvencije dela. Poročal je o problemih brezposelnosti, o borzah dela, o kulturno-prosvetnem odseku Delavske zbornice, o izseljevanju rudarjev v Francijo itd.

Češnik je podal sliko denarnega stanja zbornice, iz katere je razvidno, da je zbornica porabila tekom pol leta skoro 800.000 Din. Zahteval je odobritev prekoračenja proračuna za približno 83.000 dinarjev.

Ošlak je v imenu finančne kontrole predlagal odobritev blagajniškega poročila in sprejetje njegovih predlogov.

Leskovšek je kritiziral blagajniško poročilo ter podal svoj oddeljen predlog. V debato so posegli še Pevec, dr. Bohinc, Žužek in drugi. Tu pride do interesantnega prerekanja med Leskovškom in krščanskimi socialisti. Pevec: »Če so nas potegnili socialisti pri volitvah Glavnega odbora DZ, zato tudi SLS potegnili radikali pri sklepanju Markovega protokola.« Terseglav ogorčeno zavrača trditve, da je kdo od kršč.-socialistov ali od SLS član TPD. Navzgoči zastopniki kršč. soc. delavstva so odgovorni le temu, nikakor pa ne SLS. Ošlakov predlog je bil z večino glasov sprejet. Bernotovca se vzdržita glasovanja.

Sedej predlaga protest DZ. proti socialnemu ministrstvu, ker se samovoljno vtika v avtonomno poslovanje DZ in je to samovoljno odredilo znižanje doklad za DZ od 0,3 na 0,2%. Pri glasovanju za predlog se bernotovca vzdržita glasovanja. Ostali so vsi zanj.

Novi pravilnik za brezposelne podpore je bil z malimi korekturami proti ugovoru bernotovcev soglasno sprejet.

Dr. Milavec (kršč. soc.) je poročal o pravilniku kulturno-prosvetnega odbora. Tu se razvije živahna debata.

O delavski pomožni blagajni je poročal Žužek (kršč. soc.), ki je izjavil, da za enkrat še ni mogel podati nobenega konkretnega načrta. Pri zadnji točki: samostojni predlogi, je poročal Makuc o stanovanjski zaščiti kjer je poudarjal, da se tudi že v rudarskih revirji meče delavce na cesto. Tako je n primer TPD pred kratkim vrgla v Zagorju 42 rudarskih upokojevcev iz svojih hiš.

Ošlak je poročal o davku na ročno delo ter naglašal, da se predpisuje davek protizakonito tudi mladoletnim in starim delavcem. Bučan je poročal o obrtnem sodišču. Golmajer je poročal o sodišču za delavsko zavarovanje. Pri tem predlogu se je vnela živahna debata.

Krušič in Ravnik sta poročala o bratovskih skladnicah. Vospornik je predlagal naj se zahteva ukinitve vseh privatnih delovnih posredovalnic. Vsi ti tozadevni predlogi so bili sprejeti.

Žužek in Terseglav zahtevata, da se na vsako študijsko potovanje pošlje le strokovnjaka, ki mora vedno napraviti točen elaborat. Pri debati o tem predlogu so kršč. socialisti zelo ostro napadali večino upravnega odbora, ki je izdala preveč denarja za dvojne študijske potovanja v Zenevo ter na Dunaj. (Potovala sta Golmajer in Štukelj.) Podanih je bilo tudi več drugih predlogov. Na koncu skupščine je Leskovšek interpeliral predsednika Čobala glede vodstva OUZD in glede političnega preganjanja tam nastavljenih delavcev. Čobal razjasni, kako je z vodstvom OUZD, o političnih preganjanjih pa mu ni nič znano.

Čobal: »Ta interpelacija ni zrasla na gnoju gospoda Leskovškala«

Dr. Bohinc: (ravnatelj OUZD): »Nego na galeriji! (Na galeriji je bil prisoten tudi bivši ravnatelj OUZD Kocmur). Interpelacijo je zavračal tudi dr. Bohinc ter izjavil, da gotovi ljudje niti Delavske zbornice ne puste v miru z večnimi intrigami proti OUZD.

Omeniti je tudi treba Pevečev predlog, da se izvrše volitve v OUZD.

Po šesturni seji je predsednik Čobal zaključil skupščino Del. zbornice, nakar so se vsi člani skupno fotografirali pri obelisku pred magistratom.

Potek druge skupščine DZ je pokazal, da Delavska zbornica še dolgo ni na tisti višini kakor bi bilo v idealnih razmerah želeli.

„Samouprava“ in „Slobodna tribuna“ proti „Pan-evropi“.

II.

Ali »Slobodna Tribuna« gre še dalje in potvarja kardinalna načela pan-evropskega gibanja, ko piše: »A ima dosta toga, što pobuddjuje sumnju, da mu je cilj oslabiti avtoritet Društva Naroda. Nije ni čudo, ker je Društvu Naroda glavni zadatak čuvati teritorijalni integritet i političku nezavisnost svojih članova... Zadatak evropske politike mora biti, da uklanja te krize (—u Društvu Naroda—) i podiže avtoritet Društva Naroda, a ne da po sumnjivim sugestijama stvara nove maglovite planove, koji bi imali da odzvuče raison d'être Društvu Naroda...«

Odkod ima pisec članka te gorostasnosti? Gotovo ni čital niti ene knjige, brošure, spomenice o pan-evropskem gibanju. Prav nič, čisto nič ne pozna, pa se nupa s tako kričavo neresnico na dan, kajti ravno nasprotno je res.

Res je namreč, da je prva točka pan-evropskega programa: **garancijski pakt**, t. j. — da govorim z besedami »S. T.« — »čuvati teritorijalni integritet i političko nezavisnost svojih članova«. — Ta točka programa je v vseh spisih, proglaših, spomenicah (na francosko zbornico, na Društvo narodov) tako obširno in temeljito obdelana — kar sem v svojih člankih tudi jaz posnel — da se mora človek za glavo prijeti, ko čita v listu, ki hoče biti resen in upoštevan, tako neresnično poročanje in vsled neresnice tudi odklanjajoče stališče.

Isto je v Društvu Narodov. — Naprosil sem centralo, da pošlje uredništvu »S. T.« spomenico, ki jo je vod. dr. Coudenhove-Kalergi poslal Društvu Narodov in še nekaj spisov, iz katerih se more pisec članka dovoljno poučiti in potem svoje nazore popraviti.

V enem svojih zadnjih člankov sem navedel besede ministrskega predsednika Herriota, ki jih je izrekel (vsled spomenice dr. Coudenhoveja na francoski parlament) v seji dne 29. januarja 1925. Naj ponovim le naslednje besede:

»In ako sem s tolikim pogumom — čutim se upravičenega, da to izrečem — zastavljam svoje moči za Društvo Narodov, tedaj se je to zgodilo, ker sem v tej veliki ustanovi videl prvi osnutek — Zdrženih držav Evrope...«

Ali je »sumljivo« tudi Herriot, ki ni govoril v bečkome Hofburgu, marveč v francoskem parlamentu?

Opozarjam »S. T.« na spomenico, ki jo je dr. Coudenhove lani predložil Društvu Narodov. — Da je to potrebno daljše prenosne, je splošno priznано težko vprašanje. — Pan-evropa pa ne jemlje raison d'être Društva Narodov, marveč ga priznava, ga postavlja nad sebe kot višjo svetovno instanco. Za pametno ureditev čisto evropskih zadev pa je poklicana — Pan-evropa, kakor hoče zase tudi Panamerika in v zadnjem času zahteva panazijski kongres. — Dr. Coudenhove je predložil Društvu Narodov jasen načrt o teritorijalni delitvi Društva Narodov v šest sekcij, — namreč: pan-evropsko, panamerikansko, britsko, rusko, kitajsko in japonsko. Svet Društva Narodov bi bil sestavljen iz zastopnikov teh sekcij. S tem bi tudi izginile kronične berbe za te sedeže! — O tem načrtu bodo še razprave v Društvu Narodov, kakor hi-

tro postane vprašanje Pan-evrope aktualno.

Dr. Coudenhove je imel na mednarodnem mirovnem kongresu v Berlinu velik je točno eniat xeniatx eni atxeniatxeni govor 8. oktobra 1924 in takoj v uvodu je točno označil stališče Pan-evropejcev do Društva Narodov. — Par misli:

Priznavam ženevsko Društvo Narodov, ki je kljub vsem svojim nedostalkom izborni mirovni instrument in poosebljuje (verkörpert) velik napredek mirovne misli...

Umetno ustvarjati nasprotja med Pan-evropo in D. N. bi bil zločin proti pacifizmu in neznanje (Verkennung) skupne temeljne ideje... (To velja za pisca v »S. T.«!) Pan-evropa in D. N. sta prav tako malo nasprotja, kakor Panamerika in D. N.: oboje služi miru in v tej težnji se bosta brezdvomno srečala... Moje vprašanje se torej ne glasi: »D. N. ali Pan-evropa?« — marveč: »D. N. s Pan-evropo.«

Gre pač za to, ali obstoji poleg narodne in svetovne vzajemnosti tudi — **evropska vzajemnost**; ali obstoje vprašanja, ki se ne dajo rešiti ne na narodni, ne na interkontinentalni podlagi, kar pa zahteva delitev D. N. (eine Gliederung des Völkerbundes).

Med vprašanja, ki se morejo rešiti le na internacionalni podlagi, torej v D. N., sta tudi — razoroženje in svetovni jezik. (Predlagal je — angleški jezik, kar je edino pametno — in najlože izvršljivo. V četrtini sveta že vlada angleščina popolnoma!)

Ali so vprašanja, ki so danes na isti podlagi še neizvršljiva: **Varstvo manjšin, garancijski pakt in mednarodni parlament**.

Brez varstva narodnih manjšin je vsak evropski mir le — premirje. To vprašanje pa more rešiti le Pan-evropa in ne D. N., kajti Anglija in Japonska sta prisiljeni, da zaradi Indije in Koreje hodita svoja pota.

Enako je tudi z — **garancijskim paktom**, ki je mogoče le na kontinentalni, ne pa na interkontinentalni podlagi. To je spoznal tudi že Robert Cecil, ki je v svojem načrtu omejil jamstvo za državne meje le na domači kontinent. Garancijski pakt, ki bi šel preko te meje, bi zadel ob nasprotje Monroejeve doktrine (o kateri sem pisal v svojih člankih o Pan-evropi), pa bi tudi Evropo zapletel v indijske razmere in v bodoče azijske vojne... Take vrste garancijski pakt bi mogel le ogrožati evropski mir.

Govoril je prepričevalno v Društvu Narodov.

Danes imamo le Zvezo držav, ne Društva Narodov. Parlament Društva Narodov bi bil mogoče le po enakih volitvah, ki bi spravile v ta svetovni parlament več Kitajcev nego Evropejcev, več Indijcev nego Angležev, več rujavih in črnih nego belih... Zato o tem niti ni bilo nikdar govora. — Za pan-evropski parlament se pa ni bati!

Ta pan-evropski parlament bi imel rešiti vprašanja: **narodnih manjšin, garancijski pakt, demokratizacijo**... To bi Evropo obvarovalo vseh oblik vojne: osvobodilne, obrambne in napadalne! — In

tu je D. N. prešibko, kajti ne more odpraviti vzrokov za bodoče vojne! Skratka: ne bo miru, dokler bo na svetu zatiranih narodov!

V Ženevi so veliko govorili o napadalnih in obrambnih vojnah in našli so srečno definicijo za razločevanje med njimi. Toda molčali so o — osvobodilnih vojnah (Befreiungskriege, kakor na Balkanu leta 1912). — Te vojne onemogočiti, bi značilo: **zatiranje narodov za večno zaslužniti**. — Dovoliti osvobodilne vojne bi zopet dopustilo zlorabe za napadalne vojne pod drugačno krinko! — Rešitev je v: **odrešitvi vseh zatiranih narodov!** Za tako nalogo pa je D. N. preslabotno.

Danes v Evropi ni naroda brez lastne države. Kljub temu imamo milijone narodov, ki so zatirani. Brez vojen, brez mejnih prememb se da to vprašanje rešiti s **tolerančnim ediktom pod pan-evropskim jamstvom**. — Ako bi vse narodne manjšine uživale enake pravice, kakor francoska in italijanska manjšina v Švici, takoj bi ne bilo iredentizma in izgibile bi armade, ki naj služijo za zatiranje ali osvobodjenje!

Tako in enako je obširno govoril voditelj pan-evropskega gibanja grof dr. Coudenhove-Kalergi na mednarodnem kongresu v Berlinu, — tako in enako je pisal v obširni spomenici na francoski parlament, ki ga je rotli, naj začne s pametno politiko... (in Francozi so šli v Locarno, delajo za sprijaznjenje z Nemci, Herriot je v parlamentu pozdravil Pan-evropo kot edino rešitev), tako in enako je pisal v spomenici Društva Narodov! Našel se je pa mož po božji volji in po težnjah vseh dobrih zemljanov, — a namesto da bi ga obsuli s cvetjem posebnosti mi..., je dobil breo v »Samoupravi in celo v »Slobodni Tribuni« s sumničanjem, obrekovanjem in — odklanjanjem njegovih »maglovitih planov«. Megla, megla! — ali v naših glavah!

A. G.

Kokalj Marijana:

Prekmurje.

Prekmurje, ki je bila še pred nedavnim kazenska naselbina ali slovenska Sibirija, je postalo kar čez noč naša vele-zanimiva Alzacija-Lorena. Zelo žalostno je, da zbijamo take šale po časopisih v obliki debat o naši krvi in našem duhu.

Kaj je bilo Prekmurje pod Madjari? **Slovenska Krajina**.

In kaj je zdaj? Deželica pestrih ljudi in velikodušnih narodnostnih preprirov.

Če vprašaš Prekmurca, kaj je, ti odgovori odločno: »**Slovenec!**« In zakaj ne pravi, da je Hrvat? Zato ker so severno od današnjih Prekmurcev še **Beli Hrvatje** s svojo duhovščino in z lastno tradicijo.

Kolikokrat reče ta ali oni Prekmurec: »Zakaj pišejo uradi **Slovenija s Prekmurjem**? Ali nismo Slovenci tudi mi? Ali smo res zloglasni madžaroni? Mi nismo Prekmurci, za Prekmurce so nas naredili **prišleki**. (To so Slovenci iz nekdanjega Štajerskega, Kranjskega.)

Kaj smo prinesli bratom v Slovenski Krajini? Politiko in njene trabante: nestrpnost, mržnjo, laž. Ni čuda torej, če so takratne volitve izpadle v Radičevu dobro. In če bazirajo Hrvatje po rezulta-

tih teh volitev upravičeno pripadnost Slovenske Krajine k Hrvatski, se lepo blamirajo. Razni agitatorji so obljubljali goričanskim Slovincem zopetno priklopitev k Madžarski. Komentarija ni treba, ker vemo, kaka je današnja agitacija. S tem dokumentiramo smešno prerekanje.

Slovenci onkraj Mure so naše najmlajše dete, katero je vzgajala tisoč let samoljubna mačeha in zato ne spadajo v njihovo osrčje tirani, ampak bratje.

Človeku je težko, ko gleda ravno solza in nerazumljenega naroda. Posekali so mu stoletne topole, češ da so nevarne cestnemu prometu. Bistroumen domačin pa ve, da kapljajo iz nemih topol svetli denarci v nenasiitne blaginje.

Preganjajo mehko narečje in mirno ljudstvo žigosajo za divjake ter jim hočejo vcepiti nacionalizma z injiciranjem strastnega strankarstva.

In ta politika je prokletstvo. Narod ima dušo in duša se ne iztrga z nasiljem.

In zakaj sedaj še ta časnikarski boj?

Enostavno: **za volilne glasove in za davke!**

Proč s prerekanjem, izgine naj izumetničeni uradni naslov Prekmurje. Ali ni lepše, milejše **Slovenska Krajina**? Na jugu je naša Bela Krajina in na severu naj bo naša Slovenska Krajina in končala se bo sama ob sebi vsaka časopisna polemika.

Iz zasedenega ozemlja.

PSUJE SE NAŠ JEZIK...

Te dni so polagali abiturijenti tolminskega učiteljskega zrelostne izpita na učiteljsku v Vidmu. Kandidati so bili seveda vsi Slovenci, pa ni tedaj nič čudnega, ako so bili med njimi dijaki katerih priimek nosi kakšno kljuko na s ali z. Ko se je edin izmed teh predstavil s par svojimi tovariši italijanske narodnosti izpitni komisiji, ga je predsednik komisije po izprašanju pozval da naj se podpiše na zapisnik o izpitu, se je dijak podpisal seveda s slovenskim pravopisom, ker se imena pač ne morejo prestavljati. Zapazivši predsednik komisije, da se je dijak podpisal s kljuko na »s« ker se pač tako piše, se je začel med njima sledeči pogovor, seveda v italijanskem jeziku:

Predsednik izpitne komisije: Ste li Vi Slovenec?

Dijak: »Da, gospod predsednik!«

Predsednik: »Vam ugaja slovenski jezik?«

Dijak: »Je pač moj materni jezik!«

Predsednik: »In italijanski jezik se Vam dopade?«

Dijak: »Da in zato se ga učim!«

Predsednik: »Ampak kateri izmed teh dveh Vam je ljubši?«

Dijak: »Vsi jeziki imajo svoje posebne lepote.«

Predsednik: Vendar morate priznati, da je slovenski jezik trd in da mu manjka vsaka harmonija, n. pr. »Capitano«, kako se temu pravi po slovensko?«

Dijak: »Stotnik, gospod predsednik.«

Predsednik: »Vidite, kako trda beseda, medtem po italijanski »capitano«.

Dijak molči.

Predsednik: »Vaš jezik je sploh navadna otročarija. Ali ne veste, da bodele postali italijanski učitelji?«

Dijak: »Upam, gospod predsednik.«

Predsednik: »In da bodele morali vzgajati šolske otroke v italijanskem duhu. V prvi vrsti boste morali pozabiti slovenski jezik. In sedaj lahko greste!«

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Dijak se je v dno duše užaljen poklonil komisiji in zapustil izpitno dvorano.

Med Poljaki.

I.

Prd dvema letoma sem prvič stopil na mučeniško zemljo poljskega naroda, z bratsko ljubeznijo in velikim pričakovanjem v sru. Z moravskih ravnin sem se pripeljal v Šlezijo dne 1. maja, ko je to kraljestvo premoga, železa in oblakov iz tisočerihi tovarniških dimnikov počivalo, molčalo. Zemlja je bila v prvem zelenju še globoko udrta, kakor izmozgane prsi Evrope.

Sprevodi delavcev, dolge procesije proletarcev, ki so se v težkem dnevnem naporu združile kakor črna lava za rdečim plamenom bojne zastave. Vlak je bežal pred njihovim molkom v stolpisti Bohunim. Ob progi pa so šle dolge črne vrste, brezkončne vrste, bile so kakor sokrv zobatega obzorja, tovarni in plavžev, dimnikov in jam. Misli so ob tem pogledu ostre kakor žvižg siren.

Pa se je odprlo pred menoj kraljevsko mesto Krakov, zelen vrt me je objel pred kolodvorom in pozabil sem, da sem tujec. V Plantah so se prekopicavali

otroci kakor za stavo, vsak dan gre mladina v te vrtove in šum in smeh, vsi Krakovčani se tod sprehajajo od Rimskih rdečih vrat do kavarne Esplanade, mimo univerze pod stari grad Vavel nad Vislo, ki so ga s patriotično požrtvovalnostjo tako lepo obnovili. Tu je grobnica kraljice Jadvice in raznih kraljev v katedrali, pri vhodu stoji visoko zraščeno jezdec Kosciuszko.

Tri dni in tri noči toneš v to mestece in se čudiš bogastvu, ki leži kakor preteklost v starih dvorcih in palačah poljskega plemstva, Čapskih, Cartorijskih, Potockih itd. V muzejih prvih rodbin vidiš zapuščino Tatarov in Litavcev, Poljakov, Čehov in Frankov, turški polumeseč kraljuje po dvoranah nad duhovi, ki prebivajo v votlinah težkih oklepov. V Sukjenticah na glavnem trgu se presejati razstava zgodovine in slikah do del slavnega Matejke in bitke pod Grünwaldom, pod Raclavicami, pod Moskvo in Kijevom...

Prosteje zadahaš na prostem, dopoldanski koncert v gledišču Słowackiego te vabi v široki mir lastnega čustvova-

nja. In spet greš v mesto, na sportno igrišče, v mestni park, vesel, da je to mestce tako mravljično otročje in nima nič bogatirskega v očeh.

Krasna je pokrajina Čenstohovska, rad bi počival v teh gajih, kaj mi mar, če so last grofa Potockeja. Ali ni še vsa lepa zemlja tu last knezov in države? Zdi se mi, kakor bi bil poljski meščan zadovoljen s fino obleko in lakastimi čevljički, njegov vrat poškrbano trd, trdovratno lahak njegov pogled, zdi se mi, kakor da bi bil poljski hlop ali kmet silno zadovoljen s svojo rodovitno zemljo in ki bi rad kar sam z njo, proč od gmin in ržonda ali vlade. Šele pred Varšavo se pokrajina spremeni v pusto ravnino z dolgimi plotovi ob vrtu, z letovišči in peščeno cesto.

II.

A Varšava te preseneti, vele mestni šum zadene tvoje prsi, da obstaneš pred nizkim kolodvorom na križu ulice Maršalkovske in aleje Jerolimskie. Po tej te pelje tramvaj do Novega Sveta, na desno je veliki park Łazienki s palačo Balvedere, a pred teboj je krasni most

Ponjatovskega, ki so ga med vojno zrušili v strugo Visle. Pred Vislo so vojašnice-košare, kjer bom stanoval. Lahko bi šel v naš dijaški dom med židovski del mesta onstran Saškega vrta, a je lepše hoditi v obisk k rojakom po Krakovskem predmestju, kjer imaš krasen razgled na predmestje Prago. Cerkva je povsod mnogo, da skoro težko najdeš med njimi univerzo, ki leži na ograjenem vrtu. Na levi te pozdravi zapuščena, najlepša pravoslavna cerkev; dalje gledišče Rozmaitości, ki je l. 1924 pogorelo in potem Bank Polski, ki našega denarja ne sprejema. Že so tu Naševki, židovski svet z domom jugoslovenskih akademikov. Z njimi pozabiš na umazanost, skromno lahko živiš, ker je 17 Din za zlot. V nedeljo si privoščiš kosilo v menzi poleg tehnike.

III.

Svojega prvega potovanja in bivanja na Poljskem sem se spomnil na letošnjem zletu. Šlezija drvi kakor en sam stroj, ki se dviga iz črnih rudniških jam. Delavske kolonije ob tiru so galerija evropske bede. Otroci pet ob oni kozi, star-

Dnevne vesti.

SV. BIROKRACIJ.

Te dni so prejeli rezervni oficirji poziv, da se zglase pri vojaškem uradu. Tam so jim predložili v podpis neki akt, v katerem se opozarja, da se morajo javiti, če gredo v tujezemstvo, če postanejo nesposobni za vojno službo, če so bili sodnijsko kaznovani in končno je bilo zahtevano, da prijavijo — svojo smrt.

Ampak pri tej zadnji zahtevi je odrekla tudi najbolj popolna disciplina.

MINISTER DR. SUPERINA V MARIBORU.

Dne 19. avgusta 1926 je s popoldanskim brzovlakom prispel istočasno s čehoslovakijskimi oficirji v Maribor minister pošte in brzojava dr. Superina. Na kolodvoru so ga pričakovali uradni predstavniki, deputacija mariborskih trgovcev ter zastopništvo mestne občine. Sprejema se je udeležil tudi predsednik krajevne organizacije SKS dr. Faninger, ki je gospoda ministra sprejel v imenu SKS. Mariborski privredni krogi so povabili nato ministra na majhno večerjo, na katero je bil povabljen tudi mariborski predsednik SKS g. dr. Faninger, kateri je ministru predstavil deputacijo krošnjarjev. Po poročilih časopisov je minister dr. Superina v inšpekcijo tukajšnjih pošt izredno zadovoljen. Skoda, da ni prišel na svojem službenem potovanju v stik tudi še z drugimi faktorji, ki imajo tudi svoje želje in pritožbe. Upamo pa, da bo ta obisk pripomogel Mariboru do prepotrebne avtomatične telefonske centrale ter do nove kolodvorske pošte, katera je bila sicer predvidena že v letošnjem proračunu, pa je bila črtana radi štednje. Dne 20. avgusta 1926 je ministra pod vodstvom dr. Faningerja obiskal tudi odbor tukajšnje krajevne organizacije SKS ter je ministru predložil razne želje od svoje strani. Temu sestanku je prisostvoval tudi minister na razpoložanju, g. dr. Kukovec ter gerent okrajnega zastopa, g. Lipovšek. S popoldanskim vlakom je dr. Superina nadaljeval svoje inšpekcijsko potovanje v Celje.

— **Umazana intriga.** Prejeli smo: »Jutro« je objavilo prejšnji teden z Bleda razgovor svojega dopisnika z ministrom za šume in rude dr. Nikičem. Sotrudnik »Jutra« je med drugim vprašal dr. Nikiča, kaj je z njegovim izstopom iz vlade, o katerem pišejo že tudi radijski listi Puceljeve in Prepeluhove struje. Nato je dr. Nikič baje odgovoril, da, ako je to res, potem igra g. Prepeluh dvolično vlogo. Tako je stalo v »Jutru«. Kako pa izgleda resnica? Resnično je, da v edinem glasilu SKS ni bilo še nikdar niti besedice o sporu Radić-Nikić! A kljub temu se je predrazil »Jutro« sotrudnik dr. Nikiča napačno informirati s trditvijo, da pišejo listi (kje pa so?) SKS o bližnjem izstopu dr. Nikiča iz vlade! To je prav prostaška »podvala«, ne pa pošteno informiranje. Potem pa še to o ministru Pucelju in g. Prepeluhu. Če se ta dva gospoda kdaj sporečeta in o čem in kako, je to njihova popolnoma privatna ali pa k večjemu zadeva njihove stranke. S tem pa, da je sotrudnik »Jutra« imenoval obe imeni pred dr. Nikičem, ni hotel doseči nič drugega kakor izzvati kak spor med obema, v prijetni nadi, da se bo potem SKS razbila in da bo SDS potem pobasala Puceljeve pristaje v svojo, že prav do dna prazno politično malho. Ta intriga pa se ne bo obnesla, ker je preumazana in esdeesarska malha bo ostala prazna na vekomaj veke! Prazna že celo pri volitvah v Trgovsko zbornico.

— **Odlikovanje.** Z redom sv. Save V. razr. je bil odlikovan Albin Koman, posestnik in žvinovozdravniški pomočnik v št. Vidu nad Ljubljano.

— **Rumunsko odlikovanje.** Podpredsednik ljubljanske sekcije JNU g. Stanko Virant je bil odlikovan z oficirskim redom rumunske krone. Čestitamo!

— **Jugoslovenski konzulat v Baselu.** Dosedanji jugoslovenski vicekonzulat v Baselu je bil povišan v konzulat. Za konzula je bil imenovan dosedanji vodja vicekonzulata Sally Guggenheim.

— **Spomenik kralju Petru in Sokolski dom v Velikem Bečkereku.** V Velikem Bečkereku bo dne 15. septembra slavnostno odkritje monumentalnega spomenika kralju Petru Osvoboditelju. Istega dne bo otvorjen v Vel. Bečkereku novi Sokolski dom, ki je ena od najlepših sokolskih zgradb v naši državi.

— **V ministru pravde** se pripravlja nov ukaz o napredovanju, premešitvi in upokojitvi sodnikov in sodnega osebja.

— **V ministru pošte in brzojava** se pripravlja nov ukaz o imenovanju, premešitvi in upokojitvi večjega števila uslužbencev tega resora.

— **Znižana vožnja za duhovnike.** Prometni minister je dovolil duhovnikom, ki dobivajo draginjske doklade, polovično vožnjo na državnih železnicah.

— **Ureditve naših luk.** V prometnem ministru se zbira material za izdelavo generalnega načrta za zgradbo oziroma ureditev naših pomorskih luk. Načrt izdela posebna strokovna komisija.

— **Za obrtniški penzijski fond** je dovolilo ministru za trgovino, obrt in industrijo subvencijo 50.000 Din.

— **Nova telefonska proga Zagreb—Split** je bila včeraj slavnostno odprta. Otvoritev je prisostvoval v Zagrebu tudi poštni minister dr. Superina, v Splitu pa njegov delegat.

— **Telefonski promet Grosuplje—Trst** je bil pred kratkim odprt. Promet se vrši preko Ljubljane ter ni omejen. Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 17,60 Din, za navadno pozivnico pa 6,60 Din, za nujne pogovore in pozivnice se zaračuna trikratna taksa.

— **Mednarodni biro za mere.** V ministru javnih del je odrejen kredit 15.000 Din za izplačilo članarine pri mednarodnem biru za mere. Članarina znaša 6000 francoskih frankov.

— **Mednarodni policijski kongres** se vrši koncem meseca septembra v Berlinu. Kongres bo sklepal predvsem o nadaljevanju akcije za organiziranje energičnega pobijanja mednarodnih zločincev potom tesnega sodelovanja kriminalnih policijskih oblasti v vseh kulturnih državah.

— **Izpitni strokovnih učiteljev.** Po odredbi ministru za trgovino in industrijo se vrše v kratkem državni strokovni izpiti za učitelje srednjih tehničnih, obrtnih, strokovnih šol ter za učitelje strokovnih obrtnih šol. Izpiti se bodo polagali pred posebno strokovno komisijo, ki je že sestavljena.

— **Razstava dekorativne umetnosti** v Zagrebu. Odbor za postavitev spomenika kralju Tomislavu v Zagrebu dela velike priprave za prireditve razstave dekorativne umetnosti, ki se ima v kratkem otvoriti. Razstava se priredi v korist akcije omenjenega odbora.

— **Rektorat ljubljanske univerze** razpisuje na tehnični fakulteti asistentno mesto pri stolici za strojeleposje a prejemki uradnika I. kategorije. Kandidat mora biti diplomiran strojni inženjer. Prošnje je vložiti do dne 15. septembra t. l. pri rektoratu.

— **Razpisano mesto.** Odda se mesto srezkega šumarskega referenta za srezke Ljubljano, Kamnik in Logatec s sedežem pri srezkem poglavarju v Ljubljani, eventualno tudi drugo mesto, ki bi se izpraznilo po oddaji razpisane mesta. Prošnje je vložiti do dne 5. septembra t. l. — Podrobnosti glej v zadnjem »Uradnem listu«.

— **Vojaški študenti na veterinarski fakulteti** v Zagrebu. Vojno ministru razpisuje 10 mest vojaških študentov-veterinarjev na veterinarski fakulteti v Zagrebu. Prošnje morajo biti študenti veterine ali pa absolvirani gimnazijski maturanti. Zavezati se morajo, da bodo služili po dovršenih študijah v armadi kot veterinarski častniki dvakrat toliko časa, kolikor so ga prebili kot vojaški študenti. Prošnje je vložiti neposredno pri veterinarskem oddelku ministru za vojsko in mornarico tako, da prispejo k ministru najkasneje do 10. septembra t. l. Študenti bodo dobivali prejemke izza dne 1. oktobra t. l. in sicer: kot študentijo po 1200 Din na mesec, razven tega pa za nabavo knjig in ostalih šolskih potrebščin po 600 Din na semester in odškodnino za šolnino, izpitne takse in natisk disertacij. Podrobnosti glej v »Uradnem listu« št. 76 z dne 20. avgusta t. l.

— **Iz zdravniške službe.** Za upravnika bakteriološke stanice v Ljubljani je imenovan dr. Ferdo Kern.

— **Iz sodne službe.** Imenovani so: Sodnik 7. skupine Zvonko Dokler za sodnika pri okrožni sodišču v Kočevju, avskultant Franc Slabe ter pravna praktikanca Peter Maležič in Karol Potrat za sodnike v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani, absolvirani pravnik Albin Torelli pa za pravnega praktikanca v področju višjega deželnega sodišča.

— **Iz šolske službe.** Imenovani so: Za stalne šolske upravitelje: Josip Rustja v Arčičah, Alojzij Gorup v Globokem, Ferdinand Ferluga v Rajhenburgu, Robert Ivanuš v Zdoblah, Miroslav Praprotnik v Homeu, Herman Kmet v Ribnici, Aleksander Alt v Mariboru, Alojzij Lušič v Grosupljah, Ivan Jocič v Olševku, Andrej Gostiša v Loki pri Zidanem mostu, Marija Kastelj v Spodnji Slivnici in Adolf Obrekar v Mirni peči; za stalne učitelje oziroma učiteljice: Miloš Tajnik v Kranju, Olga Vodopivec-Verbič v Sodražici, Franja Grom v Naklem, Franja Kump-Labernik v Senčurju, Roza Seličkar-Pak v Cerkljah, Josipina Smole v št. Janžu, Roza Pirkovič v Radečah, Olga Tomšič v Laškem, Balbina Epšič v Litiji, Angela Jaklič v Litiji, Karolina Trost-Lenček in Ana Hiršman pri D. M. v Polju, Marija Franke-Kotnik v Rudniku, Iva Dolinšek v Senožehtu, Josip Lipovec na Viču pri Ljubljani, Franja Lavrič v Zalogu pri Ljubljani, Adela Pogorelec v št. Vidu nad Ljubljano in Ana Mencinger-Vizjak v Radovljici. Upokojeni sta učiteljici Ernestina Jamšek na Studencu-Igu in Josipina Bizjak-Koderman v Celju. Za stalno strokovno učiteljico na dekliški meščanski šoli v Ljubljani je imenovana Alojzija Triller.

— **Smrtna kazen za spekulacijo z devizami.** Iz Tokija poročajo: General Cangelini je dal 12 bankirjev — med njimi sedem milijonarjev — ustreliti, ker so spekulirali z mandžurskimi devizami.

— **Denarne globe za moderno obleko.** Švicarska občina Plata je izdala okrožnico, po kateri se imajo kaznovati tako domačinke, kakor tudi turistinje z globo 50 švicarskih frankov v slučaju, da jih zasačijo občinski organi v modernih, za švicarske tartufe prekratkih krilih ali pa v bluzah, ki so na grudi iz preveč prozornega blaga. Prav tako zapadejo denarni globi gole roke in noge. V slučaju recidivnosti se globa podvoji.

— **Peta ruska polarna ekspedicija.** Dne 18. avgusta je odplula iz Arhangelska nova polarna ekspedicija s profesorjem I. I. Mjesanovom na čelu. Ekspedicija, ki se je odpravila z ladjo »Perseus«, bo proučila morje in meteorološke prilike v bližini zemlje Franje Josipa. To je že peta sovjetska ekspedicija v polarne kraje.

— **Novo zdravilo proti malariji.** Iz Berlina poročajo o novem zdravilu proti malariji. Imenuje se »Germaine«. To zdravilo je pokazalo pri dosedanjih eksperimentih absolutno ugodne rezultate. »Germaine« pride v kratkem v promet.

— **Zverinstvo konjederceev sredi Beograda.** Sredi Beograda v bližini kavarna »Moskva« se je pripetil te dni zverinski zločin. Okrog 11. ponoči so zasledovali konjederceev mlado psico, ki se jim je spretno umikala v stranske ulice ter jih odvedla daleč od voza, v katerem so bili zaplenjeni psi. Voz je bil poln nesrečnih psov, ki so cvileli in tuleči protestirali proti nenadoma ugrabljeni svobodi. Jelisaveta Jovanovičeva, hči uglednega beograjskega trgovca, je pasirala voz z nedolžnimi kandidati smrti. Čula je njihovo evileenje in zavijanje. Mladi, lepi, dobrodušni devojki so se nesrečne živali zasmilile. Odprla je vrata voza. Veseli psi so se vsuli iz njega in zbežali na vse strani. Dobra devojka je odšla v kavarno »Moskva«. Toda zverinski »šintarjci« so se med tem povrnili. Ko so opazili, kaj je devojka napravila, so navalili na njo z noži in motikami ter jo pretepli do smrti, nato pa izginili. Mlada devojka je obležala na ulici v mlaki krvi. Mimoidoči so jo spravili v bolnico, kjer se je zopet zavedla in izpovedala svoj »zločin«. Policija zverinske konjederceev energično zasleduje.

— **Newyork v temi radi neurja.** Te dni je besnel v Newyorku strahovit ciklon, ki je odnesel s hiš več streh, izruval po bulvarih številna drevesa ter potrgal vse električne žice, tako da je bil Newyork vso noč v temi.

— **Revolverska bitka med mehiškimi poslanci.** Te dni je prišlo po burni debati v mehiškem parlamentu med poslanci do ljutega prepira, ki se je nadaljeval na ulici. Nenadoma se je razvila med 20 poslanci revolverska bitka, pri kateri je bil en poslanec ubit, dva pa smrtno ranjena. Ranjenih je bilo tudi par mirnih pasantov in gledalcev.

— **Petres na Siciliji.** Kot poročajo iz Mesine, so občutili te dni na Siciliji in bližnjih otokih precej močan potres. Več hiš je poškodovanih, človeških žrtev ni.

— **Najdenec.** V hiši odvjetnika Spitzerja v Osijeku je zapel te dni nekega večera zvonec. Ko je odprla hčerka vrata, je zagledala na pragu paket. Nesla ga je v sobo. Na veliko iznadenje vseh prisotnih se je nahajalo v paketu žensko dete, ki je imelo na prsih listek, na katerem je bilo napisano: »Sem revna deklica. Prosim dobre ljudi, da me vzamejo za svojo, sem mirno in dobro dete, pozamej vam bom zelo hvaležna za vse, kar boste zame storili. Moja mati mora iti v bolnišnico. Oče je živčen bolan invalid. Ime mi je Friderika. Rojena sem dne 8. listopada 1925 in krščena po katoliškem obredu. Zahvaljujem se vnaprej.« — Frideriko so poslali v »Dečji dom«, policija pa skuša ugotoviti njeno mater.

— **Benefični simfonični koncert za zdraviliško godbo** priredi Muzika Dravske div. oblasti v četrtak, dne 26. avgusta 1926 točno ob pol 21. uri v veliki dvorani zdraviliškega doma v Rogški Slatini. Sodeluje Lotte Paumgarten. Dirigent: višji kapelnik phil. dr. J. Cerin. — Spored: I. v. Beethoven: Simfonijski št. 5, c-moll. II. Allegro con Brio. II. Andante con moto. III. Allegro. IV. Allegro. G. B. Viotti: Koncert za violino z orkestrom. Solo Lotte Paumgarten. I. Moderato. II. Adagio. III. Agitato assai. Vstopnine ni. Cena sporeda Din 10. Vstop k koncertu dovoljen proti izkazu sporeda. Po koncertu ples.

— **Sežanci, Orlečani, Danci in Šmarci** (pri Sežani), bivajoči v Jugoslaviji, blagovolite poslati svoj naslov na Klub Primork, Ljubljana. Pomen tega poziva se pismeno javi.

Ljubljana.

— **Tlakovanje cest v Ljubljani.** Oblaki prahu, ki plavajo ob sedanjem suhem vremenu nad Bleiweisovo cesto, ki je nedvomno ena najlepših in kar se tiče tovornega prometa najbolj obremenjenih ljubljanskih cest, so glasen memento za to, da je potrebno, da se ta cesta čimprej tlakuje.

— **Zgradba velika mestne stanovanjske hiše na Ahaceljevi cesti** hitro napreduje. Hiša je dozidana do vrhu kleti. Če bi zidala mestna občina več takih stanovanjskih hiš mestu nizkih in majhnih »kurnikov«, bi bilo prav. To bi bilo primeno cenejše in mestu v okras.

— **Redko odlikovanje.** Na internacionalni razstavi v Rimu je bil za svoj krog in modele 6 avgusta imenovan članom jurja, to je zaprimeženim izvedencem razstave za krojaško stroko z diplomom »Nomina a Membro di giury d' Onore« in odlikovan z zlato medaljo s sliko kralja in kraljice in veliko častno palmo, obenem je dobil tudi naslov profesorja kroja g. Feliks Potočnik, lastnik krojne šole, Ljubljana, Stari trg 10. Čestitamo domačemu obrtniku!

— **Karambol med vozom in kolesarjem.** V soboto dopoldne je prišlo na vogalu Gavje in Gledališke ulice do karambola med vozom in kolesarjem. Kolesar se je zaletel

s tako silo v voz nekega ljubljanskega soda-vičarja, da je zletel s kolesa in padel kakaka 2 metra daleč na trotoar. Njegovo kolo je prišlo pod voz. Kolesar je mirno pobral kosti svojega rojstva in stopil pred voznika. Medtem, ko sta si stala nasproti, kolesar s svojim polomljenim kolesom v roki, hlapec pa z bičem, je prihitel na lice mesta stražnik, ki je vzel beležnico v roko ter oba zapisal, nakar sta odšla vsak svojo pot. Kdo je povzročil karambol se ne ve. Oba prizadeta sta priznala, da sta vozila precej hitro. Kolesar trdi, da je dal, predno je zavil okrog vogla, znamenje z zvoncec, voznik pa trdi, da znamenja ni slišal.

DOPIS.

Iz Tržiča. Šolsko leto na deški in dekliški meščanski šoli v Tržiču se prične v soboto, dne 4. septembra ob osmih s službo božjo v župni cerkvi. Vpisovanje bo za vse razrede v sredo 1. in v četrtak 2. septembra v ravnateljevi pisarni. Na novo vstopajoči učenci naj pridejo v spremstvu staršev in naj prinesejo s seboj zadnje šolsko izpričevalo, rojstni list in potrdilo o cepljenih kozah. Pri vpisovanju se sprejemajo tudi oglasi za šolsko kuhinjo. Razredni ponavljalniki izpiti se začno v ponedeljek dne 30. avgusta ob osmi uri po redu, kakor je objavljen na oglasni deski ravnateljstva.

Pričetek šol.

Na drž. ženskem učiteljskem v Ljubljani bodo ponavljalni izpiti odnosno razredni izpiti v ponedeljek, 30. in v torek 31. avgusta; pisarni zrelostni izpiti (iz slovenščine) pav sredo, 1. septembra ob 8. do 12. ure. Ustni zrelostni izpiti se bodo vršili v petek, dne 3. septembra ob 15. do 19. ure. Slovenska služba božja, h kateri morajo priti vse gojenke in učenke, je v soboto ob 8. uri v cerkvi Srca Jezusovega. V ponedeljek, 6. septembra ob 6. uri se prične redni pouk. Podrobnosti so razvidne iz oglasa v veži šolskega poslopja. Državna deška in dekliška meščanska šola na Jesenicah. Privatni izpiti se bodo vršili 27. in 28. avgusta, razredni (ponavljalni) izpiti 29. in 30. Vpisovanje v 2., 3. in 4. razred bo 31. avgusta. 1. septembra je ob 8. uri na Savi otvoritvena služba božja, 2. septembra pa se prične redni pouk.

ŠAHOVSKI TURNIR. 7. KOLO.

V sedmem kolu so postale borbe vse ogorčenejše in napetije ter je vrednost ene točke vedno večja. Posebno v skupini A je nastopila z znago Totha nad vodečim Rupnikom nova situacija. Agapjev je potolkel Pirca v odličnem kombinacijskem stilu. Ta partija je imela takorekoč izločilni značaj, ker ima sedaj Agapjev še vedno izgled na prvo mesto, dočim odpade poraženi Pirc, ki se bo moral boriti za nagrado. Kalabar je premagal Mržli-karja, Tekavčič, Grenčarskega ter Riesel Acimoviča, ki igra brez volje in pod svojo močjo.

V skupini B se bije ogorčena borba med Singerjem in Dizinskim. Singre je napravil nekatere pogreške, ima pa še nekaj izgledov na remis. Rožič je premagal Dumića, Furlani z lahkoto Drnovška. Partije Marjanović—Jonke in Kulžinski—Poljakov so bile remis, ostale pa so še neodločene.

Stanje B skupine po 7. kolu. Furlani, Rožič 5 in pol, dr. Singer 4 in pol (1), Drnovšek 4, Dideinski 3 in pol (1), Vogelink in C. Vidmar 3 (1), Kukinski, Poljakov 2 in pol, Dumić in Jonke 2 ter Marjanović 1 in pol.

Mojster V. Vuković je igral v soboto zvečer simultanko, v kateri je dobil 14 partij od 16, dve (proti Tothu in Škulju) sta bili remis.

Sport.

Tekmovanja za moško lahkootletsko prvenstvo LLAP za leto 1926, ki so se vršila v soboto in nedeljo na igrišču Primorja so podala sledeče rezultate:

Tek na 100 m (7 tekmovalcev): 1. dr. Perpar 11 sek. izenačen jugo-rekord (Primorje). 2. Stepišnik (II.) 11,4 sek. 3. Weibl (Prim.) 11,5 sek. (6 tekmovalcev): 1. Gregorka (II.) 165 cm. 2. Zmork (Rap.) 165, 3. Medica (Prim.) 155.

Met kladiva (4 tekmovalci): 1. Slamič (Pr.) 29,51 m. 2. Rotar (II.) 28,42 m. 3. Zupan (II.) 24,30 m.

Tek na 200 m: g. dr. Perpar (Prim.) 24,1. Hoja na 3 km (4 tekmovalci): 1. Režek (II.) 15 : 05,6 (nov podsestavni rekord). 2. Slamič (Pr.) 3. Kmetič (SK Tržič).

Met kroglice (6 tekmovalcev): 1. Zupan 11,15 m. 2. Drgane 10,82 m (ob II.). 3. Skok 10,72 m (Ptuj).

Tek na 1500 m: 1. Gaberšek (II.) 4 : 27,2 (nov podsestavni rekord). 2. Slapničar (Pr.). 3. Vidic (Prim.).

Troskok: 1. Fröhlich (II.) 11,82. 2. Režek (II.) 11,77, 3. Cimperman (Pr.) 11,77.

Tek na 400 m: 1. Močan (Pr.) 54 sek., 2. Omerza (II.), 3. Weibl (Pr.).

Tek na 800 m: 1. Arhar (Pr.) 2 min. 11 sek., 2. Slapničar (Pr.), 3. Omerza (II.). Tek na 5000 m: 1. Slapničar (Pr.) 18 min. 52,2 sek., 2. Gaberšek (II.), 3. Zorga (Pr.).

Skok v daljavo: 1. dr. Perpar (Pr.) 8,19, 2. Stepišnik (II.) 5,58, 3. Zivanovič (II.).

Skok ob palici: 1. Gregorka (II.) 80 (nov slovenski rekord), 2. Štukelj (II.) 2,90, 3. Vrhovec (II.) 2,80.

ci in bolniki na oglodani travi. Za te siromake je dal šlezki Sejm kredit, da jim kupi krompirja. Pri vsakem se zmotiš za 10 let; mož je brezposeln že pet mesecev.

Moj krakovski prijatelj toži, kako se je vse spremenilo. — Akademija lepih umetnosti postaja muzej, a ti ne razumeš, kajti zdaj dobiš za 17 Din skoraj tri zlate. Poglej, ko prideš v Varšavo, kako bedno je ljudstvo na Poljskem. Vse nam je pobral akorupcija. Zito izvažamo na krompir, kameno sol, nafto in premog, a nikamor ne gre. Službe ne dobiš, niti ročnega dela. In to je najhujše, kajti popravljen je most, beda prodira čez Vislo.

»V Jugoslavijo pojdem.«

»Slabo naletiš. Počakaj, saj bo Pilsudski rešil.«

Zaiskril se mu je za hip pogled, toda le za hip, ker žalosten je bil moj prijatelj Morocki. Drugi dan sem šel z njim na konzulat, da prodava njegovo sliko Varšave. Naslikal je lice Saškega vrta s spomenikom Ponjatovskega; kjer je bila nekoč ruska cerkev, se nahaja prostrani Plac saski. Drožka z vrečami in židom na vrhu drvi mimo.

V zadnjih letih se je pričelo z melioracijami zemljišč! Posebno letošnje mokro leto je vspodbudilo močno gibanje pri kmetih za dreniranje polja. Letos polja s težko zemljo jako trpijo. Posebno se opazja to na hmeljiščih. Hmelj rumeni, listi se sušijo in odpadajo, dočim je na dreniranih zemljiščih izredno lep in v bujnem stanju. Letošnje mokro leto je onim neverjetnim Tomažem dokazalo resničnost trditve o neprecenljivih prednostih dreniranega polja. Snujejo se zadruge za izvedbo teh melioracij, ki vzamajo amortizacijsko posojilo na 10 do 15 let. V splošnem je zadrugarstvo močno razvito in ideja zadrugarstva prodira vedno bolj in bolj v najširše narodne sloje. Družabnost je lepo razvita, nacionalna zavest velika, delavnost in podjetnost očitna. Podčrtati se mora njih organizatorska sposobnost! Položaj Čehov ostalem ni ravno zavidljiv. Boj za obstanek in nadvlast je težaven. Avstrijska agrarno-kolonijalna politika je pred 300 leti vse češke velikaše, ki so se uprli Rudolfo II. in mnogo Husitov, kar čez noč poglala iz njihovih domov in naselila tam Nemce! Zato se ne smemo čuditi, da jih je v državi ena četrtina. Vrh tega so podkivasto obkoljeni s samimi Nemci. In vsenemška propaganda! V zadnjem času krožijo razglednice s češkim ozemljem obkoljenim s samimi Nemci in z napisom: 7 milijonov Čehov proti 67 milijonom Nemcev! V takem položaju mora biti: edinost, volja, samozavest, narodnost in leupogljiva in železna trdnost naroda. Vsled teh okolišnosti in teritorialnega položaja se opazja pomikanje orelovanske širokogrudnosti, mikine in golobljubnosti, ki se je morala umakniti edni, železni samoohranbi za oblast.

Modno pismo.

ELEGANTNA MODA.

Kljub temu, da reprezentirajo otroške obleke več ali manj neizpremenljivo modo, je vendar interesantno opazovati, kako lahko se prilagodi otroška obleka dnevi modi, ne da bi postala pri tem neokusna.

Treba je pač natančno vedeti, kako daleč

se sme iti pri imitiranju dnevnice mode in preba se je ogibati vsakega fantastičnega efekta. Navadno ni težko se približati že glede materiala modi, ki velja za odrasle. Specialno današnji material je tudi za otroške obleke zelo pripraven.

Tudi obrobjanje otroških oblek s krznom je izposojeno od dnevnice mode. Kajti tudi pri otroških oblekah prevladujejo kratko-

dlaka krzna in sicer posebno nutria in naravni bizam. Za popoldanske obleke, torej za »elegantne«, se posebno pogosto uporablja hermelin, ki kljub temu, da je zelo drag, ne stane mnogo, ker se ga rabi za otroško obleko malo, posebno malo se z ozirom na to, da se uporablja v prav ozkih pasih.

Seveda je tudi tu par originalnih oblek, ki se lahko uporabljajo tudi tu. Sem spada n.

pr. Se vedno priljubljena jumper-linija in bolero-fazona, s katero se dajo doseči prav čedni efekti. Pravtako kot oblekica, naj bo tudi otroški klobuček čim najbolj preprost. Ker večinoma zelo trpi, je kvaliteta materiala velike važnosti. Najboljša je klobučevina, ki je poleg tega tudi zelo praktična, ker ji dež prav malo škoduje in se ji hse malo pozna, ter jo je lahko očistiti.

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

»Whoof!« je dejal Baloo, ko je zopet stal pred zelenim drevjem. »Nikdar več ne bom zaveznik Kae,« in stresel se je po celim životu.

»Več ve ona kot mi,« je rekel Bagheera in trepetal. »Da bi bil ostal tam, bi ji bil v kratkem zlezel v gol-tanec.«

»Predno zopet vzide mesec, jih pojde mnogo to pot,« je dejal Baloo. »Dober lov bo imela — seve po svoji šegi.«

»Ampak kaj vendar pomeni vse to?« je vprašal Mowgli, ki ni vedel ničesar o privlačni očarljivi sili pitona. »Drugega nisem videl kot kačo, ki je delala bedaste kroge, dokler se ni stegnili. In ves nos je imela pobit. Ho! Ho!«

»Mowgli,« je rekel Bagheera srdito, »njen nos je bil pobit zaradi tebe, kakor so moja ušesa, meča in šape, pa Baloojev vrat in pleča razgrizena zaradi tebe. Niti Baloo niti Bagheera ne bosta še nekaj dni mogla iti z veseljem na lov.«

»Tisto ni nič,« je dejal Baloo, »ampak sedaj imamo zopet človeškega mladiča.«

»Zares, ali koliko je naju veljal! koliko časa sva potratila, ki bi ga bila lahko porabila za dober lov, ko-

22

liko ran imava, koliko dlake sva izgubila — napol oskubljen sem po hrbtu — pred vsem pa časti. Zakaj pomni, Mowgli, jaz, ki sem Črni pante sem moral poklicati Kao na pomoč in ples gladi je naredil naju z Baloojem neumna kakor male ptice. In vse to, človeški mladič, je prišlo odtod, ker si se igral z Bander-logom.«

»Res je, resnica,« je odvrnil Mowgli žalostno. »Hudoben človek mladič sem in želedec tuguje v meni.«

»Mi! Kaj pravi džungelska postava, Mowgli?« Baloo ni hotel pripraviti Mowglija v nove nepri-liko, toda postave ni mogel izpremeniti, pa je zamomljal: »Žalost nikdar ne ustavi kazni. Pomni pa, Bagheera, da je jako majhen.«

»Bom; toda zagrešil je zlo in zato mora šiba peti. Mowgli, ali imaš kaj povedati?«

»Nič. Storil sem krivico. Baloo in ti sta ranjena. Zaslužil sem.«

Bagheera ga je nekočkrat prijazno oštrknil; po panterjevih mislih bi bili ti udarci komaj zdramili njegovega mladiča, toda za sedemletnega fanta so bili ti udarci tako huda kazen, da si hujših ni mogel želeči. Ko je bilo vse končano, je Mowgli kihnil in se je brez vsake besedice pobral.

»Sedaj pa,« je dejal Bagheera, »mi skoči na hrbet, mali brat; gremo domov.«

Džungelska postava ima poleg drugega tudi to lepo plač, da po njej kazen poravnava vse. Za kaznijo ni več jeze ali čemerjenja.

Mowgli je položil glavo Bagheeri na hrbet in je tako trdno zaspal, da se ni prebudil niti, ko ga je panter položil v domači votlini poleg matere Volkulje na lla.

TIGER! TIGER!

Povrniti se moramo k predzadnji zgodbi.

Ko je Mowgli po borbi s krdelom na skali posvetovanja zapustil volko v votlino, se je podal na obdelano pokrajino, kjer so bivali vaščani. Toda ni se hotel ustavi-ti ondi, ker je bilo preblizu džungle; zavedal se je, da si je na zboru nakopal najmanj enega hudega sovražnika. Zaradi tega je pohitel naprej po grdi cesti, ki je tekla po dolini, hodil skoraj dvajset milj z ena-komernim, počasnim korakom, dokler ni došel do pokrajine, ki je ni poznal. Dolina se je odprla v veliko ravan, posuto s skalami in razklano po globelih. Na enem koncu je stala majhna vas, na drugem pa se je je gosta džungla vijugasto razprostirala do pašnikov, kjer se je končevala, kakor da bi bila odsekana (z motiko). Po celi ravani se je paslo govedo in bivoli; so jeli vpi in bežati, in rumeni psi, ki se potikajo po vseh indijskih vaseh brez gospodarja, so na ves glas lajali. Mowgli je stopal naprej, kajti bil je lačen, in ko je došel do vaških vrat, je videl, da je bilo veliko tr-njevo grmovje, ki so ga v mraku vlekli pred vrata, po-tisnjeno na eno stran.

Mag. št. 21424/26

RAZPIS.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI razpisuje
**dobavo železnine in
ključavničarskih del**

pri zgradbi mestne stanovanjske hiše na Ahaclevi cesti
v Ljubljani.

Vse tozadevne podatke daje mestni gradbeni urad,
Lingarjeva ulica št. 1/III, med uradnimi urami od 21. avgusta
1926 dalje.

Mestni magistrat Ljubljanski,
dne 18. avgusta 1926.

TISKARNA „MERKUR“

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 332.

TELEFON ŠTEV. 332

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela.

- Oglašujte v „Narodnem Dnevniku“! -

Blizu Prešernovega
spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša
kolesa in šivalni stroj
so edino

Petelinčevi
znamke

Gritzner, Adler, Phönix

za dom, obrt in industrijo. Pouk brez-
plačen, ugodni plačilni pogoji - Tudi
na obroke. - Večletna garancija.

Josip Petelinc, Ljubljana

Mali oglasi.

Za vsako besedo se plača
50 par. za debelo tiskano
pa Din 1.—.

Potnike

dobro vpeljane sprejme
vinska trgovina. Ponudbe
in zahteve naj se pošlje
na oglasni zavod Kopitar,
Ljubljana, Čopova 21/III.
pod »vinska trgovina«.

Stekleno

strešno opeko imajo stal-
no v zalogi Združene ope-
karne d. d. v Ljubljani.

RUDOLF RADOVAN,
tapetnik

Ljubljana, Krekov trg 7.

Krasno dekoracijske

patent-divane

v plišu

vam nudi izredno poceni

Rudolf Sever,

Ljubljana, Gosposvetska 6.

Vabim na ogled!

Iščem

malo, mirno sobico, tudi
na periferiji mesta. Pro-
sim naslove na upravni-
štvo »Nar. Dnevnik«.

MODROCE

iz najboljšega domačega
in češkega platna, postelj-
ne mreže, zložljive poste-
lje, otomane, dekoracijske
patent divane in tapetni-
ške izdelke nudi najceneje

KOKS-ČEBIN

Wolfova 1/II. - Telef. 56.

Koncert

se vrši vsaki dan
od 20—24. ure v
restavraciji pod
»SKALCO«
Mestni trg št. 11.

Za tretjino cene imate
pozimi na mizi sadje
in zelenjavo, če jih uku-
hate v nedosegljivih

WECK-ovih

kozaric in aparatih.

Tvorniška zaloga:

Fructus — Ljubljana.
Krekov trg 10.

Tudi na obroke!

Na dobro

domačo hrano se sprej-
mejo abonenti. Stari trg
št. 34/II., levo vrata št. 1.